

8. Mantsan koe

Eurooppa : luonnonolot ja ihmiset

- Harjoittele käsitteet hyvin.
- Kokeeseen tulee yksi essee, jonka otsikkona on vaihtoehtoisesti:
 - o Eurooppa maanosana
 - o Euroopan luonnonolot
 - o Euroopan väestö
 - o Euroopan elinkeinoelämä
 - o Hyvä vastaus edellyttää luonnonilmiöiden ja ihmisen toiminnan yhteyden ymmärtämistä sekä aiheeseen sopivien alueellisten esimerkkien antamista.
- Tämä on laaja koealue ja testaa siksi lukutekniikkaasi.
 - o Anna itsellesi lukurauha. Sulje härpäkkeet. Keskity siihen, mitä olet tekemässä. Tarkkaile ajankäyttösi laatua.
 - o Opiskele preppauslistan asiat. Sen ulkopuolelta ei tule koekysymyksiä. Jos aikaa jää, syvennä osaamistasi.
 - o Paina muistiinpanot mieleesi, jotta asiat jäsentyvät selkeäksi tietorakenteeksi aivoihisi. Syvennä osaamistasi oppikirjan avulla.
- Pidä välillä taukoa kirjan lukemisesta ja hemmottele aivojasi vaikkapa opesivuilta löytyvillä linkeillä.

EUROOPPA (oppikirjan luku 1)

- Millainen Eurooppa on maanosana?

AURINGON LÄMPÖSÄTEILYN JAKAUTUMINEN MAAPALLOLLA (oppikirjan luku 2)

- Miten Auringon lämpösäteily jakautuu maapallolle eri vuodenaikoina?
- Mitkä ovat maapallon neljä lämpövyöhykettä?
- Miksi lämpövyöhykkeiden rajat mutkittelevat?

ILMASTO JA KASVILLISUUS (oppikirjan luvut 2 ja 3)

- Mitä eroa on lämpövyöhykkeellä ja ilmastotyypillä?
- Mitkä tekijät vaikuttavat ilmastoon?
- Mitkä ovat Euroopan viisi ilmastotyyppiä? Osaatko rajata ne kartalle?
- Osaatko laatia ja tulkita ilmastodiagrammia?
- Mitkä tekijät vaikuttavat alueen kasvillisuuteen?
- Mitkä ovat Euroopan kasvillisuusalueet? Osaatko rajata ne kartalle?

MANNERLIKUNNOT (oppikirjan luku 4)

- Millainen on maapallon rakenne?
- Mistä mannerlaattojen liikkuminen johtuu?
- Miten ovat syntyneet keskiselänteet, poimuvuoristot ja tulivuoret?
- Miten maanjäristys tai tsunami syntyvät?
- Miten luonnonkatastrofi, kuten maanjäristys tai tsunami, vaikuttavat ihmisten elämään alueella?

JOET (oppikirjan luvut 5 ja 6)

- Miten vuoristo- ja alankojoki eroavat toisistaan?
- Osaatko kuvailla virtaavan veden aiheuttamaa eroosiota?
- Mikä merkitys joella on ihmisille?
- Mitkä tekijät vaikuttavat joen tulvimiseen?
- Miten tulva vaikuttaa ihmisen elämään alueella?
- Mitkä tekijät saastuttavat jokia?

EROOSIO (oppikirjan luku 6)

- Mitä tarkoittaa käsite eroosio?
- Osaatko kuvailla erilaisia eroosiotekijöitä (rapautuminen, jäätikkö, virtaava vesi, aallokko, tuuli) ja niiden aikaansaamia merkkejä maisemassa?
- Mitkä tekijät synnyttävät maapallon pinnalle korkeuseroja?
- Mitkä tekijät tasaavat maapallon korkeuseroja?

EUROOPAN UNIONI s. 125

- Miksi Euroopan Unioni on perustettu (pääperiaatteet)?
- Miksi kaikki Euroopan valtiot eivät kuulu EU:hun?
- Arvioi EU:n merkitystä Suomelle ja suomalaisille – etuja / haittoja?

MAATALOUS (oppikirjan luku 23)

- Mitä tarkoittaa kasvukausi ja miten sen pituus vaihtelee eripuolilla Eurooppaa? (kertaa luku 2)
- Osaatko kuvailla maataloutta eripuolilla Eurooppaa? Kokeeseen voi tulla vertailutehtävä, jossa sinun tulee pohtia kahden eri valtion maatalouden edellytyksiä ja tuotantoa.
- Mitä eroa on tehomaataloudella ja luomutuotannolla? Hyvät ja huonot puolet.
- Millaisia ympäristövaikutuksia maataloudella on Euroopassa (lannoitteet, torjunta-aineet, biodiversiteetti, kuljetus)?

TEOLLISUUS (oppikirjan luku 24)

- Missä sijaitsee Euroopan teollisuuden ydinalue?
- Mikä merkitys luonnonvaroilla ja liikenneyhteyksillä on teollisuustuotantoon?
- Osaatko nimetä ja kuvailla uusiutuvia ja uusiutumattomia energianlähteitä?
- Osaatko nimetä fossiiliset polttoaineet ja kuvailla, millaisia ympäristöongelmia seuraa niiden käytöstä?
- Osaatko kuvailla eurooppalaisen teollisuuden muutosta viimeisten vuosikymmenten aikana ja kertoa muutoksiin johtaneita syitä?

VÄESTÖ (oppikirjan luku 26)

- Mitä kulttuuri tarkoittaa? Miksi eurooppaa kutsutaan kulttuurien sulatusuuniksi?
- Mihin asutus sijoittuu Euroopassa? Osaatko rajata kartalle tiheään ja harvaan asuttuja alueita?
- Millaisia muuttoliikkeitä Euroopassa on valtion sisällä ja valtioiden välillä?
- Mistä muuttoliikkeet johtuvat?